

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

— 2569 —

กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา
กระทรวงการต่างประเทศ

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ในฐานะเป็นกลไกของฝ่ายบริหารมีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยกำหนดให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เพื่าระวังเพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นการดำเนินการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตที่จะนำไปสู่การจัดทำมาตรการภายในต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อป้องกันการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และเชื่อมโยงกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment - ITA) ตัวชี้วัดที่ ๑๐ เกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต

กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา ได้ตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือเรียก/รับสินบน เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริต และการประพฤติมิชอบภายในหน่วยงานเพื่อเป็นกรอบป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) – ความเสี่ยงการทุจริต

กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา จัดทำประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมฯ ในด้าน “การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่” ซึ่งอาจเป็นประเด็นที่มีความเสี่ยง ในการประเมินในรอบงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ และจัดทำเกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) และ เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ดังที่ปรากฏในตาราง เพื่อช่วยตัดสินใจว่าปัจจัยเสี่ยงใดควรได้รับการจัดการก่อนหลัง โดยนำโอกาสและผลกระทบที่ได้มาลงในแผนภูมิ Risk Score ดังกล่าว หากความเสี่ยงตกอยู่ในโซน สีแดงจะถือเป็นความเสี่ยงสูงที่จำเป็นต้องมีแผนงานเพื่อลดความเสี่ยงทันที หากตกอยู่ในโซนสีเขียวแสดงว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องการจัดทำแผนเพิ่มเติม

โดยกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกาได้จัดทำเกณฑ์การวัดโอกาสเกิด (Likelihood) และเกณฑ์การวัดผลกระทบ (Impact) ดังนี้

ประเด็น: การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

เกณฑ์การวัดโอกาสเกิด (Likelihood)

ระดับคะแนน	ระดับการเกิดความเสี่ยง	โอกาสในการเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	สูงมาก	มากกว่าร้อยละ ๘๐
๔	สูง	ร้อยละ ๕๐-๘๐
๓	ปานกลาง	ร้อยละ ๒๐-๕๐
๒	น้อย	น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๑	น้อยมาก	ร้อยละ ๐

เกณฑ์การวัดผลกระทบ (Impact)

ระดับคะแนน	ระดับความรุนแรง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	สูงมาก	- เกิดความเสียหายต่อภาครัฐ เจ้าหน้าที่ที่ถูกลงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแลองค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	สูง	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความไม่โปร่งใส สื่อมวลชนสื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	ปานกลาง	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	น้อย	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงบุคคลภายในหน่วยงานที่มีคนร้องเรียนแจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	น้อยมาก	แทบจะไม่มี

Risk Score

โอกาสเกิด (Likelihood)	สูงมาก (5)	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
	สูง (4)	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
	ปานกลาง (3)	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
	ต่ำ (2)	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
	ต่ำมาก (1)	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
		ต่ำมาก (1)	ต่ำ (2)	ปานกลาง (3)	สูง (4)	สูงมาก (5)

ผลกระทบ (Impact)

- ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมาก ที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที
- ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง
- ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับปานกลาง ที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่
- ความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ ที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

